

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 15.09.2001

Časová verzia predpisu účinná od: 15.09.2001

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

366

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 20. mája 1980 bol v Luxemburgu uzavretý Európsky dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti a o obnove starostlivosti o deti. Dohovor bol podpísaný v mene Slovenskej republiky v Štrasburgu 2. marca 2000. Národná rada Slovenskej republiky vyslovila s dohovorom súhlas svojím uznesením č. 1275 z 27. februára 2001 s výhradou tohto znenia: „Slovenská republika v zmysle článku 6 ods. 3 vylučuje použitie ustanovenia odseku 1 písm. b) tohto článku.“ Prezident Slovenskej republiky dohovor ratifikoval 22. marca 2001. Ratifikačná listina bola uložená 7. mája 2001 u generálneho tajomníka Rady Európy. Dohovor nadobudol platnosť 1. septembra 1983 na základe článku 22 ods. 1 a pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 1. septembra 2001 na základe článku 22 ods. 2. Za ústredný orgán podľa článku 2 dohovoru bolo v Slovenskej republike určené Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v Bratislave.

EURÓPSKY DOHOVOR o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti a o obnove starostlivosti o deti

Členské štáty Rady Európy, signatári tohto dohovoru, uznávajú, že v členských štátoch Rady Európy má blaho detí pri rozhodovaní týkajúceho sa ich starostlivosti prvoradú dôležitosť, považujúc vytvorenie mechanizmu, ktorý zabezpečí širšie uznávanie a výkon rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o dieťa, za spôsob, ako poskytnúť väčšiu ochranu blahu detí, považujúc za žiaduce, majú na zreteli tento cieľ, zdôrazniť, že právo styku rodičov s dieťaťom je prirodzeným protipólom práva starostlivosti, berúc do úvahy zvyšujúci sa počet prípadov, v ktorých boli deti neoprávnene premiestnené do cudziny, a ťažkosti pri zabezpečovaní primeraných riešení problémov, ktoré boli takými prípadmi spôsobené, želajúc si prijať vhodné opatrenia, ktoré umožnia obnoviť starostlivosť o dieťa, ktorá bola násilne prerušená, presvedčené o vhodnosti vytvorenia mechanizmu na tento účel zodpovedajúceho rôznym potrebám a rôznym okolnostiam, želajúc si vytvoriť právnu spoluprácu medzi svojimi orgánmi, dohodli sa takto:

Článok 1

Na účely tohto dohovoru

- a) dieťa označuje osobu akéhokoľvek štátneho občianstva, ak nedosiahla vek 16 rokov a nemá právo rozhodovať o mieste svojho pobytu podľa právneho poriadku štátu, v ktorom má svoj obvyklý pobyt, právneho poriadku štátu, ktorého je občanom, alebo vnútroštátnych právnych predpisov dožiadaného štátu,
- b) orgán označuje justičný alebo administratívny orgán,
- c) rozhodnutie týkajúce sa starostlivosti znamená rozhodnutie orgánu v rozsahu, v ktorom sa týka osobnej starostlivosti o dieťa vrátane práva rozhodovať o mieste jeho pobytu alebo v ktorom sa týka práva styku s dieťaťom,
- d) neoprávnené premiestnenie dieťaťa označuje premiestnenie dieťaťa do cudziny pri porušení rozhodnutia týkajúceho sa starostlivosti o dieťa, ktoré bolo vydané v jednom zmluvnom štáte a ktoré je v tom štáte vykonateľné; neoprávnené premiestnenie tiež zahŕňa
 - i) nevrátenie dieťaťa z cudziny po skončení obdobia výkonu práva styku s týmto dieťaťom alebo po skončení akéhokoľvek iného dočasného pobytu na inom území, než na ktorom sa starostlivosť vykonáva,
 - ii) premiestnenie, ktoré bolo následne vyhlásené za nezákonné podľa článku 12.

ČASŤ I

ÚSTREDNÉ ORGÁNY

Článok 2

1. Každý zmluvný štát určí ústredný orgán, ktorý bude vykonávať úlohy určené týmto dohovorom.
2. Federálne štáty a štáty s viac ako s jedným právnym poriadkom môžu určiť viac ako jeden ústredný orgán a určia rozsah ich pôsobnosti.
3. Každé určenie podľa tohto článku sa oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy.

Článok 3

1. Ústredné orgány zmluvných štátov musia navzájom spolupracovať a podporovať spoluprácu medzi príslušnými orgánmi v ich domovských krajinách. Musia konať bez odkladu.
2. S cieľom uľahčenia vykonávania dohovoru ústredné orgány zmluvných štátov
 - a) zabezpečujú zasielanie žiadostí o informácie od príslušných orgánov, ktoré sa týkajú právnych alebo skutkových údajov vedeného konania,
 - b) poskytujú si navzájom na žiadosť informácie o právnom poriadku svojich štátov týkajúcom sa starostlivosti o deti a o jeho zmenách,

- c) priebežne sa navzájom informujú o akýchkoľvek ťažkostiach, ktoré sa môžu pri vykonávaní dohovoru vyskytnúť, a nakoľko je to len možné, odstraňujú prekážky jeho vykonávania.

Článok 4

1. Každý, kto dosiahol v zmluvnom štáte rozhodnutie týkajúce sa starostlivosti o dieťa a kto si chce toto rozhodnutie nechať uznať alebo vykonať v inom zmluvnom štáte, môže predložiť na tento účel návrh ústrednému orgánu ktoréhokoľvek zmluvného štátu.
2. K návrhu je potrebné priložiť doklady uvedené v článku 13.
3. Ak ústredný orgán, ktorý dostane návrh, nie je ústredným orgánom dožiadaného štátu, zašle doklady priamo a bez odkladu tomu ústrednému orgánu.
4. Ústredný orgán, ktorý dostal návrh, môže odmietnuť konať, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky vyžadované týmto dohovorom.
5. Ústredný orgán, ktorý dostal návrh, informuje bez odkladu navrhovateľa o stave vybavovania jeho návrhu.

Článok 5

1. Ústredný orgán v dožiadanom štáte prijme všetky kroky, ktoré považuje za primerané, alebo zabezpečí, aby tieto kroky boli prijaté, ak je to potrebné, tým, že začne konanie pred príslušnými orgánmi, aby

- a) zistil miesto pobytu dieťaťa,
 - b) odvrátil poškodenie záujmov dieťaťa alebo navrhovateľa, najmä prípadnými predbežnými opatreniami,
 - c) zabezpečil uznanie alebo výkon rozhodnutia,
 - d) zabezpečil odovzdanie dieťaťa navrhovateľovi, ak bol povolený výkon,
 - e) informoval dožadujúci orgán o prijatých opatreniach a o ich výsledku.
2. Ak ústredný orgán v dožiadanom štáte má dôvod domnievať sa, že dieťa sa nachádza na území iného zmluvného štátu, zašle doklady priamo a bez odkladu ústrednému orgánu toho štátu.
 3. S výnimkou nákladov repatriácie nebude žiaden zmluvný štát požadovať žiadne platby od navrhovateľa v súvislosti s akýmkoľvek opatrením prijatým v jeho prospech podľa odseku 1 tohto článku ústredným orgánom tohto štátu vrátane trov konania, a pokiaľ to prichádza do úvahy, trov, ktoré vznikli na základe zastúpenia advokátom.
 4. Ak sa uznanie alebo výkon odmietne a ak sa ústredný orgán dožiadaného štátu domnieva, že by mal rešpektovať žiadosť navrhovateľa na začatie meritórneho konania v tom štáte, ústredný orgán sa vynasnaží zabezpečiť pre navrhovateľa zastúpenie v tomto konaní za rovnako výhodných podmienok, aké majú osoby žijúce v tom štáte a občania toho štátu, a na tento účel môže predovšetkým začať konanie pred príslušnými orgánmi toho štátu.

Článok 6

1. Ak nestanovia niečo iné osobitné dohody medzi príslušnými ústrednými orgánmi alebo dôsledky uplatnenia ustanovenia odseku 3 tohto článku,

- a) písomnosti adresované ústrednému orgánu dožiadaného štátu musia byť vyhotovené v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov toho štátu, alebo doplnené prekladom do toho jazyka,
 - b) ústredný orgán dožiadaného štátu musí napriek tomu prijať písomnosti vyhotovené v anglickom alebo vo francúzskom jazyku, alebo doplnené prekladom do jedného z týchto jazykov.
2. Písomnosti, ktoré zasiela ústredný orgán dožiadaného štátu, vrátane výsledkov vykonaných prešetrení, môžu byť vyhotovené v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov tohto štátu, alebo v angličtine, alebo vo francúzštine.

3. Zmluvný štát môže vylúčiť čiastočne alebo úplne použitie ustanovení odseku 1 písm. b) tohto článku. Ak zmluvný štát uplatní takú výhradu, ostatné zmluvné štáty môžu proti tomuto štátu uplatniť rovnakú výhradu.

ČASŤ II

UZNANIE A VÝKON ROZHODNUTÍ O STAROSTLIVOSTI O DETI A O JEJ OBNOVE

Článok 7

Rozhodnutie týkajúce sa starostlivosti vydané v jednom zmluvnom štáte sa uznáva a je vykonateľné v inom zmluvnom štáte za predpokladu, že je vykonateľné v štáte pôvodu.

Článok 8

1. V prípade neoprávneného premiestnenia ústredný orgán dožiadaného štátu zabezpečí okamžité prijatie opatrení na obnovenie starostlivosti o dieťa, ak
- a) v čase začatia konania v štáte, kde bolo rozhodnutie vydané, alebo v čase neoprávneného premiestnenia, ak toto nastalo skôr, dieťa a jeho rodičia mali výlučne štátne občianstvo toho štátu a dieťa malo svoj obvyklý pobyt na území toho štátu a
 - b) žiadosť o obnovenie sa uplatnila na ústrednom orgáne v lehote do šiestich mesiacov odo dňa neoprávneného premiestnenia.
2. Ak podľa právneho poriadku dožiadaného štátu sa požiadavky odseku 1 tohto článku nemôžu splniť bez zapojenia justičného orgánu, žiadne z dôvodov odmietnutia uvedené v dohovore sa nevzťahujú na súdne konanie.
3. Ak existuje dohoda medzi osobou, ktorá má dieťa v starostlivosti, a inou osobou, ktorá umožňuje osobe právo styku, pričom táto dohoda bola úradne schválená príslušným orgánom, a dieťa nebolo z cudziny vrátené po uplynutí dohodnutého času osobe, ktorá ho má v starostlivosti, starostlivosť sa obnoví podľa odseku 1 písm. b) a odseku 2 tohto článku. To isté sa týka rozhodnutia príslušného orgánu, ktorým sa priznáva také právo osobe, ktorá nemá dieťa v starostlivosti.

Článok 9

1. V prípade neoprávneného premiestnenia, iného ako uvedeného v článku 8, v ktorom bol návrh podaný ústrednému orgánu v lehote šiestich mesiacov odo dňa neoprávneného premiestnenia, môžu byť uznanie a výkon odmietnuté, iba
- a) ak v prípade rozhodnutia vydaného v neprítomnosti odporcu alebo jeho právneho zástupcu nebola odporcovi riadne doručená písomnosť, ktorou sa konanie začalo, alebo obdobná písomnosť v lehote primeranej na to, aby si mohol zabezpečiť svoju obhajobu; také nedoručenie nemôže byť dôvodom na odmietnutie uznania alebo výkonu, ak sa doručenie nevykonalo z dôvodu, že odporca utajoval svoje miesto pobytu pred osobou, ktorá konanie začala v štáte pôvodu,
 - b) ak v prípade rozhodnutia vydaného v neprítomnosti odporcu alebo jeho právneho zástupcu, právomoc orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, nebola založená na základe
 - i) obvyklého pobytu odporcu alebo
 - ii) posledného spoločného obvyklého pobytu rodičov dieťaťa, pričom aspoň jeden z týchto rodičov musí mať naďalej tento obvyklý pobyt, alebo
 - iii) obvyklého pobytu dieťaťa,
 - c) ak je rozhodnutie nezlučiteľné s rozhodnutím týkajúcim sa starostlivosti, ktoré sa stalo vykonateľné v dožiadanom štáte pred premiestnením dieťaťa, okrem prípadov, keď dieťa malo svoj obvyklý pobyt na území dožadujúceho štátu najmenej jeden rok pred jeho premiestnením.

2. Ak návrh nebol zaslaný ústrednému orgánu, použijú sa ustanovenia odseku 1 tohto článku rovnako na žiadosť o uznanie alebo výkon, ktorá bola podaná v lehote šiestich mesiacov odo dňa neoprávneného premiestnenia.
3. Za žiadnych okolností sa cudzie rozhodnutie nesmie preskúmať vo veci samej.

Článok 10

1. V iných prípadoch, než sú uvedené v článkoch 8 a 9, sa môže uznanie a výkon odmietnuť nielen na základe dôvodov uvedených v článku 9, ale aj na základe jedného z týchto dôvodov:
 - a) ak sa preukáže, že dôsledky rozhodnutia sú zjavne nezlučiteľné so základnými zásadami právneho poriadku dožiadaného štátu, ktoré sa týkajú rodiny a dieťaťa,
 - b) ak sa preukáže, že z dôvodu zmeny okolností vrátane uplynutia času, ale nie výlučne z dôvodu zmeny pobytu dieťaťa po neoprávnenom premiestnení, dôsledky pôvodného rozhodnutia sú zjavne v rozpore s blahom dieťaťa,
 - c) ak v čase, keď bolo začaté konanie v štáte pôvodu,
 - i) dieťa bolo štátnym občanom dožiadaného štátu alebo v ňom malo svoj obvyklý pobyt a ak taká väzba neexistovala so štátom pôvodu,
 - ii) dieťa bolo štátnym občanom štátu pôvodu a súčasne aj dožiadaného štátu a malo svoj obvyklý pobyt v dožiadanom štáte,
 - d) ak je rozhodnutie nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v dožiadanom štáte alebo s rozhodnutím vydaným v treťom štáte, ktoré je vykonateľné v dožiadanom štáte v dôsledku konania začatého pred podaním žiadosti o uznanie alebo výkon, a ak odmietnutie je v súlade s blahom dieťaťa.
2. V rovnakých prípadoch sa uznávacie alebo vykonávacie konanie môže prerušiť na základe jedného z týchto dôvodov:
 - a) ak sa začalo konanie o riadnom opravnom prostriedku proti pôvodnému rozhodnutiu,
 - b) ak sa v dožiadanom štáte vedie konanie týkajúce sa starostlivosti o dieťa, ktoré sa začalo skôr, ako sa začalo konanie v štáte pôvodu,
 - c) ak je iné rozhodnutie týkajúce sa starostlivosti o dieťa predmetom vykonávacieho konania alebo akéhokoľvek iného konania týkajúceho sa uznania tohto rozhodnutia.

Článok 11

1. Rozhodnutia o práve styku a výroky rozhodnutí o práve starostlivosti, ktoré sa týkajú práva styku, sa uznávajú a vykonávajú za rovnakých podmienok ako iné rozhodnutia týkajúce sa starostlivosti.
2. Ústredný orgán dožiadaného štátu však môže určiť podmienky na dodržiavanie a výkon práva styku, pričom vezme do úvahy najmä záruky poskytnuté vo veci stranami.
3. Ak neexistuje rozhodnutie upravujúce právo styku alebo ak bolo odmietnuté uznanie alebo výkon rozhodnutia týkajúceho sa starostlivosti, ústredný orgán dožiadaného štátu môže podať návrh príslušnému orgánu na vydanie rozhodnutia upravujúceho právo styku, ak osoba, ktorá uplatňuje právo na styk, o to požiada.

Článok 12

Ak v čase premiestnenia dieťaťa do cudziny neexistuje vykonateľné rozhodnutie týkajúce sa starostlivosti o toto dieťa vydané v zmluvnom štáte, ustanovenia dohovoru sa uplatnia na akékoľvek následné rozhodnutie, ktoré sa týka starostlivosti o toto dieťa a ktoré vyhlasuje premiestnenie za nezákonné, vydané v zmluvnom štáte na žiadosť osoby, ktorá má vo veci právny záujem.

ČASŤ III KONANIE

Článok 13

1. K žiadosti o uznanie alebo výkon rozhodnutia týkajúceho sa starostlivosti v druhom zmluvnom štáte sa musí pripojiť
- doklad, ktorý oprávňuje ústredný orgán dožiadaného štátu konať v prospech navrhovateľa alebo určiť ďalšieho zástupcu na tento účel,
 - odpis rozhodnutia, ktorý spĺňa všetky potrebné náležitosti hodnovernosti,
 - v prípade rozhodnutia vydaného v neprítomnosti odporcu alebo jeho právneho zástupcu, doklad, ktorý osvedčuje, že odporcovi bola riadne doručená písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo obdobná písomnosť,
 - ak je to potrebné, doklad, ktorý osvedčuje v súlade s právnym poriadkom štátu pôvodu, že rozhodnutie je vykonateľné,
 - ak je to možné, vyhlásenie, z ktorého vyplýva miesto pobytu alebo pravdepodobné miesto pobytu dieťaťa v dožiadanom štáte,
 - návrh na spôsob obnovy starostlivosti o dieťa.
2. Ak je to potrebné, musia byť uvedené doklady doplnené prekladom podľa ustanovení článku 6.

Článok 14

Každý zmluvný štát použije jednoduchý a rýchly procesný postup na uznanie a výkon rozhodnutia týkajúceho sa starostlivosti o dieťa. Na ten účel zabezpečí, aby žiadosť o výkon mohla byť podaná formou jednoduchého návrhu.

Článok 15

1. Skôr ako príslušný orgán dožiadaného štátu vydá rozhodnutie podľa článku 10 ods. 1 písm. b),
- zistí názory dieťaťa, ak ich zistenie nie je neúčelné najmä z dôvodov jeho veku a rozumovej vyspelosti, a
 - môže žiadať o vykonanie akýchkoľvek primeraných prešetrení.
2. Náklady prešetrení v inom zmluvnom štáte hradia orgány štátu, v ktorom sa vykonávajú.
3. Žiadosti o prešetrenia a ich výsledky sa môžu zaslať príslušnému orgánu prostredníctvom ústredných orgánov.

Článok 16

Na účely tohto dohovoru sa nesmie vyžadovať overenie alebo akákoľvek iná podobná formálna náležitosť.

ČASŤ IV VÝHRADY

Článok 17

1. Zmluvný štát môže uplatniť výhradu, že v prípadoch uvedených v článkoch 8 a 9 alebo v jednom z týchto článkoch môže odmietnuť uznanie a výkon rozhodnutia týkajúceho sa starostlivosti na základe toho z dôvodov uvedených v článku 10, ktorý určí vo výhrade.

2. Uznatie a výkon rozhodnutia vydaného v zmluvnom štáte, ktorý uplatnil výhradu podľa odseku 1 tohto článku, možno odmietnuť v inom zmluvnom štáte z ktoréhokoľvek dodatočného dôvodu uvedeného vo výhrade.

Článok 18

Zmluvný štát môže uplatniť výhradu, že nebude viazaný ustanoveniami článku 12. Ustanovenia tohto dohovoru sa neuplatnia na rozhodnutia podľa článku 12, ktoré boli vydané v zmluvnom štáte, ktorý takú výhradu uplatnil.

ČASŤ V INÉ ZMLUVNÉ NÁSTROJE

Článok 19

Tento dohovor nebráni možnosti uplatnenia akéhokoľvek iného medzinárodného zmluvného nástroja platného medzi štátom pôvodu a dožiadaným štátom alebo akejkolvek inej právnej normy dožiadaného štátu, ktorá nevyplýva z medzinárodnej zmluvy, na účely získania uznania alebo výkonu rozhodnutia.

Článok 20

1. Tento dohovor nemá vplyv na záväzky, ktoré má zmluvný štát k nezmluvnému štátu na základe medzinárodného zmluvného nástroja, ktorý sa zaoberá otázkami upravenými týmto dohovorom.
2. Ak dva zmluvné štáty prijali alebo niekoľko zmluvných štátov prijalo unifikovanú právnu úpravu týkajúcu sa starostlivosti o deti alebo ak vytvorili osobitný systém uznávania alebo výkonu rozhodnutí v tejto oblasti, alebo ak tak urobia v budúcnosti, môžu vo vzájomnom vzťahu používať tieto normy alebo systém namiesto dohovoru alebo ktorejkoľvek jeho časti. Na to, aby mohli použiť toto ustanovenie, musia štáty oznámiť svoje rozhodnutie generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Rovnako musia oznámiť každú zmenu alebo zrušenie tohto svojho rozhodnutia.

ČASŤ VI ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 21

Dohovor je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy. Dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení budú uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 22

1. Dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď tri členské štáty Rady Európy vyjadrili súhlas byť viazané dohovorom podľa článku 21.
2. Vo vzťahu ku každému členskému štátu, ktorý prejaví súhlas byť viazaný týmto dohovorom následne, nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia jeho ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení.

Článok 23

1. Po nadobudnutí platnosti dohovoru môže Výbor ministrov Rady Európy prizvať ktorýkoľvek nečlenský štát Rady Európy na prístup k tomuto dohovorom na základe rozhodnutia väčšiny podľa článku 20 písm. d) Štatútu Rady Európy a jednohlasného schválenia zástupcami zmluvných štátov, ktoré sú oprávnené zasadať vo Výbore ministrov.
2. Vo vzťahu k prístupujúcemu štátu nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia listiny o prístupe u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 24

1. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny alebo listiny o prijatí, schválení, alebo prístupe označiť územie alebo územia, v ktorých sa dohovor uplatní.
2. Každý štát môže kedykoľvek neskôr vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť územnú pôsobnosť tohto dohovoru na akékoľvek iné územie označené vo vyhlásení. Vo vzťahu k tomuto územiu nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa doručenia takého vyhlásenia generálnemu tajomníkovi.
3. Každé vyhlásenie vykonané podľa predchádzajúcich dvoch odsekov možno odvolať vo vzťahu ku ktorémukoľvek územiu označenému v takom vyhlásení oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi. Odvolanie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa doručenia takého oznámenia generálnemu tajomníkovi.

Článok 25

1. Štát s dvoma alebo viacerými územnými celkami, v ktorých sa uplatňujú vo veciach týkajúcich sa starostlivosti o deti a uznávania a výkonu rozhodnutí o starostlivosti o deti rôzne právne poriadky, môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny alebo listiny o prijatí, schválení, alebo prístupe vyhlásiť, že tento dohovor sa uplatní na všetky jeho územné celky alebo len na jeden, alebo na niekoľko z nich.
2. Každý štát môže kedykoľvek neskôr vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť územnú pôsobnosť tohto dohovoru na akékoľvek iné územie označené vo vyhlásení. Vo vzťahu k tomuto územiu nadobudne dohovor platnosť v prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa doručenia takého vyhlásenia generálnemu tajomníkovi.
3. Každé vyhlásenie urobené podľa predchádzajúcich dvoch odsekov možno odvolať vo vzťahu ku ktorémukoľvek územiu označenému v takom vyhlásení oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi. Odvolanie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa doručenia takého oznámenia generálnemu tajomníkovi.

Článok 26

1. Vo vzťahu k štátu, ktorý má vo veciach starostlivosti o deti dva alebo viaceré právne poriadky použiteľné pre rôzne územné celky,
 - a) odkaz na právny poriadok štátu, v ktorom má osoba obvyklý pobyt, alebo právny poriadok štátu, ktorého je osoba občanom, sa považuje za odkaz na právny poriadok určený pravidlami platnými v tomto štáte, alebo ak takéto pravidlá neexistujú, na ten právny poriadok, s ktorým má dotknutá osoba najužšiu väzbu,
 - b) odkaz na štát pôvodu alebo dožiadaný štát sa podľa okolností považuje za odkaz na územný celok, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, alebo na územný celok, v ktorom sa žiada o uznanie alebo výkon rozhodnutia, alebo o obnovu starostlivosti.
2. Odsek 1 písm. a) tohto článku sa uplatní mutatis mutandis na štáty, ktoré majú vo veciach týkajúcich sa starostlivosti o deti dva alebo viaceré právne poriadky použiteľné na rôzne kategórie osôb.

Článok 27

1. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny alebo listiny o prijatí, schválení, alebo pristúpení vyhlásiť, že uplatňuje jednu výhradu alebo viaceré z výhrad uvedených v článku 6 ods. 3, článku 17 alebo článku 18 tohto dohovoru. Iné výhrady nie sú prípustné.
2. Každý zmluvný štát, ktorý uplatnil výhradu podľa predchádzajúceho odseku, ju môže úplne alebo čiastočne odvolať oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Odvolanie nadobudne platnosť dňom doručenia takého oznámenia generálnemu tajomníkovi.

Článok 28

Koncom tretieho roka, ktorý uplynie odo dňa nadobudnutia platnosti tohto dohovoru, a kedykoľvek neskôr z vlastného podnetu pozve generálny tajomník Rady Európy zástupcov ústredných orgánov ustanovených zmluvnými štátmi na stretnutie s cieľom analyzovať a uľahčiť vykonávanie dohovoru. Ktorýkoľvek členský štát Rady Európy, ktorý nie je zmluvnou stranou dohovoru, môže vyslať pozorovateľa. Z každého takého stretnutia sa pripraví správa a predloží sa Výboru ministrov Rady Európy na informáciu.

Článok 29

1. Každá zmluvná strana môže tento dohovor kedykoľvek vypovedať oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy.
2. Takáto výpoveď nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa doručenia oznámenia generálnemu tajomníkovi.

Článok 30

Generálny tajomník Rady Európy bude informovať členské štáty Rady Európy a každý iný štát, ktorý pristúpil k tomuto dohovoru, o

- a) každom podpise,
- b) uložení každej ratifikačnej listiny alebo listiny o prijatí, schválení, alebo prístupe,
- c) každom dátume nadobudnutia platnosti tohto dohovoru podľa článkov 22, 23, 24 a 25,
- d) každom inom úkone, oznámení alebo informácii týkajúcich sa dohovoru.

Na dôkaz toho podpísaní, súc na to riadne splnomocnení, podpísali tento dohovor.

Dané v Luxemburgu 20. mája 1980 v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré bude uložené v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy a ktorémukolvek štátu prizvanému na prístup k tomuto dohovoru.

Európsky dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti a o obnove starostlivosti o deti v anglickom jazyku

Príloha k č. 366/2001 Z. z.

EUROPEAN CONVENTION
on Recognition and Enforcement of Decisions Concerning Custody of Children
and on Restoration of Custody of Children

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Recognising that in the member States of the Council of Europe the welfare of the child is of overriding importance in reaching decisions concerning his custody;

Considering that the making of arrangements to ensure that decisions concerning the custody of a child can be more widely recognised and enforced will provide greater protection of the welfare of children;

Considering it desirable, with this end in view, to emphasise that the right of access of parents is a normal corollary to the right of custody;

Noting the increasing number of cases where children have been improperly removed across an international frontier and the difficulties of securing adequate solutions to the problems caused by such cases;

Desirous of making suitable provision to enable the custody of children which has been arbitrarily interrupted to be restored;

Convinced of the desirability of making arrangements for this purpose answering to different needs and different circumstances;

Desiring to establish legal co-operation between their authorities,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of this Convention:

- (a) child means a person of any nationality, so long as he is under 16 years of age and has not the right to decide on his own place of residence under the law of his habitual residence, the law of his nationality or the internal law of the State addressed;
- (b) authority means a judicial or administrative authority;
- (c) decision relating to custody means a decision of an authority in so far as it relates to the care of the person of the child, including the right to decide on the place of his residence, or to the right of access to him;
- (d) improper removal means the removal of a child across an international frontier in breach of a decision relating to his custody which has been

given in a Contracting State and which is enforceable in such a State; improper removal also includes:

- (i) the failure to return a child across an international frontier at the end of a period of the exercise of the right of access to this child or at the end of any other temporary stay in a territory other than that where the custody is exercised;
- (ii) a removal which is subsequently declared unlawful within the meaning of Article 12.

PART I

CENTRAL AUTHORITIES

Article 2

1. Each Contracting State shall appoint a central authority to carry out the functions provided for by this Convention.

2. Federal States and States with more than one legal system shall be free to appoint more than one central authority and shall determine the extent of their competence.

3. The Secretary General of the Council of Europe shall be notified of any appointment under this Article.

Article 3

1. The central authorities of the Contracting States shall co-operate with each other and promote co-operation between the competent authorities in their respective countries. They shall act with all necessary despatch.

2. With a view to facilitating the operation of this Convention, the central authorities of the Contracting States:

- (a) shall secure the transmission of requests for information coming from competent authorities and relating to legal or factual matters concerning pending proceedings;
- (b) shall provide each other on request with information about their law relating to the custody of children and any changes in that law;
- (c) shall keep each other informed of any difficulties likely to arise in applying the Convention and, as far as possible, eliminate obstacles to its application.

Article 4

1. Any person who has obtained in a Contracting State a decision relating to the custody of a child and who wishes to have that decision recognised or enforced in another Contracting State may submit an application for this purpose to the central authority in any Contracting State.

2. The application shall be accompanied by the documents mentioned in Article 13.

3. The central authority receiving the application, if it is not the central authority in the State addressed, shall send the documents directly and without delay to that central authority.

4. The central authority receiving the application may refuse to intervene where it is manifestly clear that the conditions laid down by this Convention are not satisfied.

5. The central authority receiving the application shall keep the applicant informed without delay of the progress of his application.

Article 5

1. The central authority in the State addressed shall take or cause to be taken without delay all steps which it considers to be appropriate, if necessary by instituting proceedings before its competent authorities, in order:

- (a) to discover the whereabouts of the child;
- (b) to avoid, in particular by any necessary provisional measures, prejudice to the interests of the child or of the applicant;
- (c) to secure the recognition or enforcement of the decision;
- (d) to secure the delivery of the child to the applicant where enforcement is granted;
- (e) to inform the requesting authority of the measures taken and their results.

2. Where the central authority in the State addressed has reason to believe that the child is in the territory of another Contracting State it shall send the documents directly and without delay to the central authority of that State.

3. With the exception of the cost of repatriation, each Contracting State undertakes not to claim any payment from an applicant in respect of any measures taken under paragraph 1 of this Article by the central authority of that State on the applicant's behalf, including the costs of proceedings and, where applicable, the costs incurred by the assistance of a lawyer.

4. If recognition or enforcement is refused, and if the central authority of the State addressed considers that it should comply with a request by the applicant to bring in that State proceedings concerning the substance of the case, that authority shall use its best endeavours to secure the representation of the applicant in the proceedings under conditions no less favourable than those available to a person who is

resident in and a national of that State and for this purpose it may, in particular, institute proceedings before its competent authorities.

Article 6

1. Subject to any special agreements made between the central authorities concerned and to the provisions of paragraph 3 of this Article:

- (a) communications to the central authority of the State addressed shall be made in the official language or in one of the official languages of that State or be accompanied by a translation into that language;
- (b) the central authority of the State addressed shall nevertheless accept communications made in English or in French or accompanied by a translation into one of these languages.

2. Communications coming from the central authority of the State addressed, including the results of enquiries carried out, may be made in the official language or one of the official languages of that State or in English or French.

3. A Contracting State may exclude wholly or partly the provisions of paragraph 1b of this Article. When a Contracting State has made this reservation any other Contracting State may also apply the reservation in respect of that State.

PART II**RECOGNITION AND ENFORCEMENT
OF DECISIONS AND RESTORATION OF CUSTODY
OF CHILDREN**

Article 7

A decision relating to custody given in a Contracting State shall be recognised and, where it is enforceable in the State of origin, made enforceable in every other Contracting State.

Article 8

1. In the case of an improper removal, the central authority of the State addressed shall cause steps to be taken forthwith to restore the custody of the child where:

- (a) at the time of the institution of the proceedings in the State where the decision was given or at the time of the improper removal, if earlier, the child and his parents had as their sole nationality the nationality of that State and the child had his habitual residence in the territory of that State, and
- (b) a request for the restoration was made to a central authority within a period of six months from the date of the improper removal.

2. If, in accordance with the law of the State addressed, the requirements of paragraph 1 of this Article cannot be complied with without recourse to a judicial authority, none of the grounds of refusal

specified in this Convention shall apply to the judicial proceedings.

3. Where there is an agreement officially confirmed by a competent authority between the person having the custody of the child and another person to allow the other person a right of access, and the child, having been taken abroad, has not been restored at the end of the agreed period to the person having the custody, custody of the child shall be restored in accordance with paragraphs 1b and 2 of this Article. The same shall apply in the case of a decision of the competent authority granting such a right to a person who has not the custody of the child.

Article 9

1. In cases of improper removal, other than those dealt with in Article 8, in which an application has been made to a central authority within a period of six months from the date of the removal, recognition and enforcement may be refused only if:

- (a) in the case of a decision given in the absence of the defendant or his legal representative, the defendant was not duly served with the document which instituted the proceedings or an equivalent document in sufficient time to enable him to arrange his defence; but such a failure to effect service cannot constitute a ground for refusing recognition or enforcement where service was not effected because the defendant had concealed his whereabouts from the person who instituted the proceedings in the State of origin;
- (b) in the case of a decision given in the absence of the defendant or his legal representative, the competence of the authority giving the decision was not founded:
 - (i) on the habitual residence of the defendant, or
 - (ii) on the last common habitual residence of the child's parents, at least one parent being still habitually resident there, or
 - (iii) on the habitual residence of the child;
- (c) the decision is incompatible with a decision relating to custody which became enforceable in the State addressed before the removal of the child, unless the child has had his habitual residence in the territory of the requesting State for one year before his removal.

2. Where no application has been made to a central authority, the provisions of paragraph 1 of this Article shall apply equally, if recognition and enforcement are requested within six months from the date of the improper removal.

3. In no circumstances may the foreign decision be reviewed as to its substance.

Article 10

1. In cases other than those covered by Articles 8 and 9, recognition and enforcement may be refused not only on the grounds provided for in Article 9 but also on any of the following grounds:

- (a) if it is found that the effects of the decision are

manifestly incompatible with the fundamental principles of the law relating to the family and children in the State addressed;

- (b) if it is found that by reason of a change in the circumstances including the passage of time but not including a mere change in the residence of the child after an improper removal, the effects of the original decision are manifestly no longer in accordance with the welfare of the child;
 - (c) if at the time when the proceedings were instituted in the State of origin:
 - (i) the child was a national of the State addressed or was habitually resident there and no such connection existed with the State of origin;
 - (ii) the child was a national both of the State of origin and of the State addressed and was habitually resident in the State addressed;
 - (d) if the decision is incompatible with a decision given in the State addressed or enforceable in that State after being given in a third State, pursuant to proceedings begun before the submission of the request for recognition or enforcement, and if the refusal is in accordance with the welfare of the child.
2. In the same cases, proceedings for recognition or enforcement may be adjourned on any of the following grounds:
- (a) if an ordinary form of review of the original decision has been commenced;
 - (b) if proceedings relating to the custody of the child, commenced before the proceedings in the State of origin were instituted, are pending in the State addressed;
 - (c) if another decision concerning the custody of the child is the subject of proceedings for enforcement or of any other proceedings concerning the recognition of the decision.

Article 11

1. Decisions on rights of access and provisions of decisions relating to custody which deal with the right of access shall be recognised and enforced subject to the same conditions as other decisions relating to custody.

2. However, the competent authority of the State addressed may fix the conditions for the implementation and exercise of the right of access taking into account, in particular, undertakings given by the parties on this matter.

3. Where no decision on the right of access has been taken or where recognition or enforcement of the decision relating to custody is refused, the central authority of the State addressed may apply to its competent authorities for a decision on the right of access, if the person claiming a right of access so requests.

Article 12

Where, at the time of the removal of a child across an international frontier, there is no enforceable

decision given in a Contracting State relating to his custody, the provisions of this Convention shall apply to any subsequent decision, relating to the custody of that child and declaring the removal to be unlawful, given in a Contracting State at the request of any interested person.

PART III PROCEDURE

Article 13

1. A request for recognition or enforcement in another Contracting State of a decision relating to custody shall be accompanied by:

- (a) a document authorising the central authority of the State addressed to act on behalf of the applicant or to designate another representative for that purpose;
- (b) a copy of the decision which satisfies the necessary conditions of authenticity;
- (c) in the case of a decision given in the absence of the defendant or his legal representative, a document which establishes that the defendant was duly served with the document which instituted the proceedings or an equivalent document;
- (d) if applicable, any document which establishes that, in accordance with the law of the State of origin, the decision is enforceable;
- (e) if possible, a statement indicating the whereabouts or likely whereabouts of the child in the State addressed;
- (f) proposals as to how the custody of the child should be restored.

2. The documents mentioned above shall, where necessary, be accompanied by a translation according to the provisions laid down in Article 6.

Article 14

Each Contracting State shall apply a simple and expeditious procedure for recognition and enforcement of decisions relating to the custody of a child. To that end it shall ensure that a request for enforcement may be lodged by simple application.

Article 15

1. Before reaching a decision under paragraph 1b of Article 10, the authority concerned in the State addressed:

- (a) shall ascertain the child's views unless this is impracticable having regard in particular to his age and understanding; and
- (b) may request that any appropriate enquiries be carried out.

2. The cost of enquiries in any Contracting State shall be met by the authorities of the State where they are carried out.

3. Request for enquiries and the results of enquiries

may be sent to the authority concerned through the central authorities.

Article 16

For the purposes of this Convention, no legalisation or any like formality may be required.

PART IV RESERVATIONS

Article 17

1. A Contracting State may make a reservation that, in cases covered by Articles 8 and 9 or either of these articles, recognition and enforcement of decisions relating to custody may be refused on such of the grounds provided under Article 10 as may be specified in the reservation.

2. Recognition and enforcement of decisions given in a Contracting State which has made the reservation provided for in paragraph 1 of this Article may be refused in any other Contracting State on any of the additional grounds referred to in that reservation.

Article 18

A Contracting State may make a reservation that it shall not be bound by the provisions of Article 12. The provisions of this Convention shall not apply to decisions referred to in Article 12 which have been given in a Contracting State which has made such a reservation.

PART V OTHER INSTRUMENTS

Article 19

This Convention shall not exclude the possibility of relying on any other international instrument in force between the State of origin and the State addressed or on any other law of the State addressed not derived from an international agreement for the purpose of obtaining recognition or enforcement of a decision.

Article 20

1. This Convention shall not affect any obligations which a Contracting State may have towards a non-Contracting State under an international instrument dealing with matters governed by this Convention.

2. When two or more Contracting States have enacted uniform laws in relation to custody of children or created a special system of recognition or enforcement of decisions in this field, or if they should do so in the future, they shall be free to apply, between themselves, those laws or that system in place of this Convention or any part of it. In order to avail themselves of this provision the State shall notify their

decision to the Secretary General of the Council of Europe. Any alteration or revocation of this decision must also be notified.

PART VI FINAL CLAUSES

Article 21

This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 22

1. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 21.

2. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 23

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for by Article 20 d of the Statute and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 24

1. Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt by the Secretary General of such declaration.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified

in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 25

1. A State which has two or more territorial units in which different systems of law apply in matters of custody of children and of recognition and enforcement of decisions relating to custody may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that this Convention shall apply to all its territorial units or to one or more of them.

2. Such a State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territorial unit specified in the declaration. In respect of such territorial unit the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt by the Secretary General of such declaration.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territorial unit specified in such declaration, be withdrawn by notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 26

1. In relation to a State which has in matters of custody two or more systems of law of territorial application:

- (a) reference to the law of a person's habitual residence or to the law of a person's nationality shall be construed as referring to the system of law determined by the rules in force in that State or, if there are no such rules, to the system of law with which the person concerned is most closely connected;
- (b) reference to the State of origin or to the State addressed shall be construed as referring, as the case may, be to the territorial unit where recognition or enforcement of the decision or restoration of custody is requested.

2. Paragraph 1a of this Article also applies *mutatis mutandis* to States which have in matters of custody two or more systems of law of personal application.

Article 27

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in

paragraph 3 of Article 6, Article 17 and Article 18 of this Convention. No other reservation may be made.

2. Any Contracting State which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 28

At the end of the third year following the date of the entry into force of this Convention and, on his own initiative, at any time after this date, the Secretary General of the Council of Europe shall invite the representatives of the central authorities appointed by the Contracting States to meet in order to study and to facilitate the functioning of the Convention. Any member State of the Council of Europe not being a party to the Convention may be represented by an observer. A report shall be prepared on the work of each of these meetings and forwarded to the Committee of Ministers of the Council of Europe for information.

Article 29

1. Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 30

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Convention, of:

- (a) any signature;
- (b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- (c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 22, 23, 24 and 25;
- (d) any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Luxembourg, the 20th day of May 1980, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State invited to accede to this Convention.

